

ಮೀನುಗುಟುರ ಚಾಣಾಕ್ ಬೇಟೆಗಾರ

ನದಿ ತೀರಗಳಲ್ಲಿ, ನಡುಗಡ್ಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ರಿವರ್ ಟರ್ನ್ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ಚಾಣಾಕ್‌ತನ ಬೆರಗು ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಹದ್ದು.

■ ಪ್ರಕಾಶ ಎಸ್ ಮನ್ಸಂಗಿ

ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕರ್ಜಗಿಯಲ್ಲಿನ ವರದಾ ನದಿ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಸುತ್ತಾಟಕ್ಕೆ ಹೊರಟೆ. ನದಿ ಒಣಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗುಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನೀರು. ಆ ಗುಂಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಗಿರಕಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಪಕ್ಷಿಗಳ ದಂಡು.

ಆಮೇಲೆ ತಿಳಿಯಿತು, ಇದು ರಿವರ್ ಟರ್ನ್ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಬೇಟೆಯ ಹುನ್ನಾರವೆಂದು. ಬಿರುಬಿಸಿಲಿಗೆ ಬರಿದಾದ ನದಿ ತೊರೆಗಳ ಬಳಿ ಸುಳಿದಾಡುವ ರಿವರ್ ಟರ್ನ್ ಹಕ್ಕಿಗಳು, ನೀರ ಗುಂಡಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮೀನು-ಏಡಿ ಮುಂತಾದ ಜಲಚರಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡಿ ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ನದಿ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಹಾರುತ್ತ, ಜೇತುತ್ತಾ ಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣೆತ್ತು ಛಂಗನೆ ಮುಳುಗಿ, ಮೀನನ್ನು ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾರುವ ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದೇ ಒಂದು ಸುಖ-ಪುಳಕ! ಬೇಟೆಯ ಈ ಚಾಕಚಕ್ಯತೆಯಿಂದಲೇ ಈ ಹಕ್ಕಿಗೆ 'ಮೀನುಗುಟುರ' ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣ.

ಈ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ನದಿ ರೀವ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಲ್ಯಾರಿಡೇ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ನದಿ ರೀವಗಳನ್ನು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ರಿವರ್ ಟರ್ನ್' ಎಂದೂ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ 'ಸ್ಟರ್ನಾ ಆರಂಶಿಯಾ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೀನು ಪ್ರಧಾನ ಆಹಾರವಾದರೂ, ಮೃದ್ದಂಗಿಗಳು, ಗೊದಮೊಟ್ಟೆಗಳು, ಜಲಚರ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಭಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ. ಬೇಟೆಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೆಂದೇ ನದಿ ತೀರಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ನಡುಗಡ್ಡೆಗಳಲ್ಲಿ ರಿಕಾಣಿ ಹೂಡುತ್ತವೆ. ತೇವದ ನೆಲದ, ಸಿಹಿ ನೀರು ಇವುಗಳ ಮೊದಲ ಆದ್ಯತೆ.

ಭಾರತವನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಥಾಯ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್, ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಹಕ್ಕಿಗಳ ದೇಹ ಬೂದುಮಿಶ್ರಿತ ಬಿಳಿ. 38ರಿಂದ 43 ಸೆ.ಮೀ. ಉದ್ದ ಬೆಳೆಯಬಲ್ಲ ಇವಕ್ಕೆ ಚೂಪಾದ ಉದ್ದನೆಯ ರೆಕ್ಕೆಗಳು, ಟಿಸಿಲಾದ ಬಾಲವೂ ಉಂಟು. ಕೊಕ್ಕು ಹಳದಿಯಾಗಿದ್ದು, ಕಡುಕೇಸರಿ ಬಣ್ಣದ ಕಾಲುಗಳು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ.

ಈ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಮತ್ತೂ ಒಂದು ವಿಶೇಷ, ಇವುಗಳ

ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಟೋಪಿಯಿದ್ದು. ಈ ಹಕ್ಕಿಗಳ ತಲೆ, ಕಪ್ಪು ಟೋಪಿ ಧರಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ ಕಡುಗಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬೂದು ಮಿಶ್ರಿತ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೊಕ್ಕಿನವರೆಗೂ ಕಪ್ಪು ಮುಸುಕಿದೆ. ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ರಿವರ್ ಟರ್ನ್ ಹಕ್ಕಿಯ ಸ್ವಯಂವರ

ನದಿ ರೀವಗಳ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಮಾರ್ಚ್‌ನಿಂದ ಮೇ ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳ ಪ್ರೇಮದ ಪರಿಯೂ ಸೊಗಸಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿಯನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮೂರ್ನಾಲ್ಕು ಗಂಡು ರಿವರ್ ಟರ್ನ್ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಿಂದೆ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಜಿದ್ದಿಗೆ ಬಿದ್ದಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತವೆ. ಮನ ಮೆಚ್ಚಿದವಳು ತನ್ನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿ ಗಂಡು ಹಕ್ಕಿಯೂ ಮೀನು ಮರಿಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮುಂದಿಡುತ್ತವೆ. ಆ ಗಂಡುಗಳ ಪೈಕಿ ಒಂದನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮುಂದಿರುವ ಸವಾಲು. ಸ್ವಯಂವರ ನಡೆಸುವ ಹೆಣ್ಣುಹಕ್ಕಿ, ಹೆಚ್ಚು ಮೀನುಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಗಂಡುಹಕ್ಕಿಯನ್ನು ಜೊತೆಗೊಡುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನದಿ ದಡದ ಉಸುಕು, ಕಲ್ಲಿನ ಕೊರಕಲಿನಲ್ಲಿ ಇವು ತತ್ವಿಗಳನ್ನಿಡುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಸಲಕ್ಕೆ ಹಸುರು ಮಿಶ್ರಿತ ಬೂದು ಬಣ್ಣದ ಮೂರು ತತ್ವಿಗಳನ್ನಿಡುತ್ತವೆ. ಹದಿನೆಂಟರಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತು ದಿನ ಆ ತತ್ವಿಗಳಿಗೆ ಕಾವು ಕೊಟ್ಟು ಕಾಯುತ್ತವೆ. ಮೊಟ್ಟೆಯೊಡೆದು ಹೊರಬಂದ ಮರಿಗಳ ರೆಕ್ಕೆ ಬಲಿತು ಹಾರುವಂತಾಗುವವರೆಗೂ ತಾಯಿ ಹಾಗೂ ಮರಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಹುಡುಕಿ ತರುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಗಂಡಿನದ್ದು.

ಮರಿಗಳಿಗೆಂದು ದೂರದೂರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮೀನು ಹುಡುಕಿ ತರುವ ವೇಳೆಗೆ ಅದು ಒಣಗಿ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಡುಗಡ್ಡೆಯ ಬಳಿ ಬಂದು ಬಾಯಲ್ಲಿಿದ್ದ ಮೀನು ಮರಿಗಳನ್ನು ನದಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ತೆಗೆದು ನಂತರ ಮರಿಗಳಿಗೆ ನೀಡುವ ದೃಶ್ಯಗಳೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ■

